

3.

**Rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu
Ziemskiego**

z dnia 14 listopada 1921 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w przedmiocie parcelacyjnego podziału ziemi na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego oraz powiatów: grodzieńskiego, białowieskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego.

Na zasadzie art. 11 rozporządzenia tymczasowego Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r. normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. R. P. № 73 poz. 426), art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji urzędów ziemskich (Dz. U. R. P. № 70 poz. 461) oraz ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. № 70 poz. 462) zarządza się co następuje:

§ 1. Właściciele posiadłości ziemskich, którzy zamierzają przedsięwziąć osobiście parcelacyjny podział należących do nich majątków, przedzawieraniem jakichkolwiek umów i zapoczątkowaniem w tym względzie jakichkolwiek czynności, powinni uprzednio uzyskać przez właściwego komisarza ziemskiego od okręgowego delegata Głównego Urzędu Ziemskiego, zaświadczenie, iż zamiar przedsięwzięcia powyższych czynności nie napotyka przeszkód ze strony urzędów ziemskich.

§ 2. W celu uzyskania wyżej wymienionego zaświadczenia zainteresowani winni podać piśmienne zgłoszenie, w którym należy wyszczególnić:

- a) nazwę tej posiadłości, co do której zamierzone czynności parcelacyjne mają być przedsięwzięte, z wymienieniem nazwy gminy, w której dana posiadłość znajduje się,
- b) ogólny obszar w hektarach posiadłości ziemskiej z wyszczególnieniem obszarów poszczególnych użytków,
- c) ilość gruntów poszczególnych użytków i ogólny obszar gruntów przeznaczonych do parcelacji,
- d) przeciętną cenę sprzedażną jednego hektara każdego poszczególnego użytku,
- e) rodzaj parcelacji (sąsiedzka czy osadnicza), oraz rodzaj nabywców.

§ 3. Przewidziane w § 1 zaświadczenie nie może być wydane, jeżeli został wniesiony do po-

wiatowego komitetu nadawczego wniosek jednego z członków tego komitetu o przyjęciu majątku na własność Państwa w myśl ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. № 4 poz. 17).

§ 4. Po uzyskaniu zaświadczenia w myśl § 1 niniejszej instrukcji właściciele, zamierzający osobiście parcelować swe majątki, stosownie do § 16 i 17 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. № 52 poz. 325), obowiązani są bezpośrednio lub za pośrednictwem miejscowych komisarzy ziemskich przedstawić delegaturze Głównego Urzędu Ziemskiego w 2 egzemplarzach projekty parcelacyjne z załącznikami do zatwierdzenia. Po zatwierdzeniu projektu jeden z egzemplarzy zwraca się petentowi, drugi zaś przesyła się właściwemu komisarzowi ziemskiemu, który, po zakończeniu parcelacji, przesyła go do delegatury z oznaczeniem dokonanych zmian na gruncie.

§ 5. W projektach podziałów parcelacyjnych powinny być oznaczone wydzielone parcele, w przybliżeniu ich granice i cena, oraz dokładnie wskazane zasady, na których oparty został projekt.

W zależności od miejscowych warunków, jakości gleby i t. p. parcele powinny być tej wielkości, by mogły stać się podstawą silnych i zdolnych do intensywnej wytwórczości gospodarstw włościańskich, nie mogą jednak być większe od 45 ha. Nie dotyczy to wypadków, uznanych przez urzędy ziemskie za wyjątkowe, oraz działek przeznaczonych dla zakładów przemysłowych, jezior i stawów rybnych, willi, lotnisk, zakładów leczniczych i t. p.

§ 6. W projektach parcelacyjnych powinna być uwzględniona służba dworska, pozbawiona pracy wskutek parcelacji, oraz drobni dzierżawcy, którzy pobudowali się na gruntach parcelowanych przed rokiem i ponadto inni dzierżawcy, którzy zasługują, podług uznania urzędów ziemskich, na pozostawienie ich na miejscu. Dla wszystkich tych kandydatów powinny być przewidziane parcele nie mniejsze od 4 hektarów na rodzinę, po cenie i na warunkach możliwie ulgowych, z uwzględnieniem kredytu.

§ 7. Do obszaru przeznaczonego do podziału parcelacyjnego mogą być włączone tylko takie przestrzenie leśne, co do których nastąpi zezwolenie właściwej komisji ochrony lasów i które uznane zostaną przez odnośne zarządy dóbr państwowych za nienadające się do gospodarki państwowej.

§ 8. Projekt parcelacyjny winien dokładnie przewidywać zabezpieczenie dostatecznej ilości ziemi na uregulowanie służebności gruntowych. Dla określenia w projektach ilości ziemi, niezbędnej dla późniejszej likwidacji służebności, należy stosować normy następujące:

- a) dla zabezpieczenia likwidacji serwitutu pastwiskowego w lasach należy wyłączać z obszaru przeznaczonego na parcelację $\frac{1}{3}$ przestrzeni leśnej, obciążonej tym serwitutem,
- b) dla zabezpieczenia likwidacji serwitutu pastwiskowego, przysługującego włościanom na dworskich polach i łąkach, należy wyłączać z obszaru, przeznaczonego na parcelację 15% obciążonej serwitutem przestrzeni pól i łąk,

c) dla zabezpieczenia likwidacji wzajemnego serwitutu pastwiskowego tak włościan, jak dworu na ugorach pól, leżących w szachownicy (t. zw. „tloki”), należy wyłączać z obszaru, przeznaczonego na parcelację, jedną czwartą część nadwyżki przestrzeni gruntów dworskich, obciążonych tym serwitutem, nad przestrzenią takichże gruntów włościańskich; w razie nadwyżki przestrzeni gruntów włościańskich nad dworskimi lub równej przestrzeni tych gruntów, wyłączenie czegokolwiek dla regulowania tego serwitutu nie jest konieczne.

§ 9. W projektach podziałów parcelacyjnych, po wyszczególnieniu gruntów, przeznaczonych na uregulowanie służebności, winny być dokładnie wskazane parcele przeznaczone: a) dla służby dworskiej i dzierżawców (§ 4), b) dla miejscowej ludności (małorolnych i bezrolnych), c) dla zamiejscowych osadników i t. p. oraz winny być dołączone zaświadczenia miejscowego komisarza ziemskiego na prawo nabycia parcel przez miejscową służbę dworską, miejscowych dzierżawców, małorolnych i bezrolnych z zaznaczeniem numeru obszaru i ceny kolonji lub parceli, którą nabyli.

§ 10. Wszelkie pomiary parcelacyjne mogą być uwzględnione przez urzędy ziemskie tylko wtedy, gdy są dokonywane przez geometrów, upoważnionych przez Główny Urząd Ziemski, pod ich kierunkiem i odpowiedzialnością przeprowadzone. Upoważnienie takie mogą otrzymać ci geometry, którzy posiadają kwalifikacje, uznane przez Główny Urząd Ziemski za dostateczne do prac na Kresach Wschodnich. Wydane upoważnienia mogą być odwołane przez Główny Urząd Ziemski w każdym czasie.

§ 11. Przed zatwierdzeniem przez okręgową delegaturę Głównego Urzędu Ziemskiego projektu parcelacyjnego (§ 2) i przed uzyskaniem przez nowonabywców, zaświadczeń, przewidzianych w § 18 rozporządzenia wykonawczego z dn. 27 maja 1921 r. niedopuszczalnym jest oddawanie lub użytkowanie gruntów parcelowanych.

§ 12. Zaświadczenia na prawo nabycia parceli na podstawie § 18 rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 maja 1921 r. wydawane być mogą: obywatelom Państwa Polskiego, nie uprawiającym spekulacji ziemią i dającym gwarancję, iż na nabytej ziemi będą prowadzić gospodarstwo rolne osobiście i ze znajomością rzeczy, przyczem w zaświadczeniach winna być wymieniona ilość ziemi, którą ma prawo petent nabyć. Ilość ta dla bezrolnych nie może przekraczać 15 ha, dla małorolnych 23 ha i dla posiadających już samodzielne gospodarstwa 45 ha.

Komisarze ziemscy w okręgach delegatur: wołyńskiej, poleskiej i nowogrodzkiej oraz w powiatach: białostockim, bielskim i sokólskim województwa białostockiego w zaświadczeniach, wydawanych osobom zamieszkującym na terytorjum wymienionych delegatur i powiatów, powinni wymieniać majątek oraz wyszczególniać parcelę, na którą petent reflektuje. Zaświadczenie takie jest ważne tylko do nabycia wymienionej w niem parceli, przyczem nowe za-

świadczenie temuż petentowi może być wydane ze zwrotem poprzedniego.

§ 13. Zatwierdzony przez okręgową delegaturę Głównego Urzędu Ziemskiego projekt parcelacji wykonuje na gruncie pod kontrolą urzędów ziemskich właściciel majątku, uwzględniając jedynie tych reflektantów na parcele, którzy przedstawia wskazane w § 12 zaświadczenia.

§ 14. Komisarze ziemscy obowiązani są czuwać nad prawidłowym wykonaniem projektów parcelacyjnych, zatwierdzonych przez okręgową delegaturę Głównego Urzędu Ziemskiego, o wszystkich zaś odchyleniach od zatwierdzonego projektu sporządzać odpowiednie protokoły i przedstawiać je do delegatury.

§ 15. Do majątków, w których są prowadzone lub zostały zapoczątkowane roboty parcelacyjne wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia winno być stosowane rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 27 kwietnia 1921 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w przedmiocie postępowania przy parcelacji posiadłości ziemskich, prowadzonej przez osoby prywatne (Dz. U. R. P. 1921 r. № 43, poz. 264).

§ 16. Przy parcelacji większych posiadłości ziemskich przez upoważnione do tego przez Główny Urząd Ziemski instytucje społeczne, powinny być stosowane przepisy: niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia wykonawczego z dnia 27 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. 1921 r. № 52, poz. 325), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. 1921 r. № 30, poz. 178), rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 22 października 1919 r. o warunkach upoważnienia instytucji społecznych do przeprowadzania parcelacji większych posiadłości ziemskich (Monitor Polski z 1919 r. № 231), rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 5 stycznia 1921 r. w przedmiocie uzupełnienia i częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 22 października 1919 r. o warunkach upoważnienia instytucji społecznych do przeprowadzania parcelacji większych posiadłości ziemskich (Monitor Polski 1921 r. № 12), i rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 22 lutego 1921 r. w przedmiocie uzupełnienia rozporządzenia z dnia 22 października 1919 r. o warunkach upoważnienia instytucji społecznych do przeprowadzania parcelacji większych posiadłości ziemskich (Monitor Polski 1921 r. № 54) oprócz §§ 2 i 3 tego rozporządzenia.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
Kiernik

Minister Sprawiedliwości:
Sobolewski